

เทศน์เช้า วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมะเพื่อเป็นมงคลชีวิตกับเรา มงคลชีวิตนะ เวลาโบราณเขา
ถือ เห็นไหม เขาเรียกว่าของที่มีมันมีขวัญ เขาเรียกขวัญ เรียกขวัญเรียกกำลังใจของเราไป

นี่ก็เหมือนกัน ฟังธรรม ฟังธรรมเพื่อมงคลชีวิต ถ้าเป็นมงคลกับเรานะ ถ้ามงคลกับเรา
เรามีสติมีปัญญา ถ้ามีสติมีปัญญานะ สิ่งใดที่มันอยู่ในชีวิตประจำวันขึ้นมา ทุกข์ร้อยแปด เวลา
มารำพันเรื่องความทุกข์ ความทุกข์ ความทุกข์ทั้งนั้นนะ ถ้าความทุกข์ ความทุกข์ ความทุกข์
เป็นสักจะเป็นความจริงใจ ความทุกข์เป็นอริยสักใจ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ละ ให้ละที่ เห็นไหม ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควร
ละ ใ้ที่ เป็นความทุกข์ ความทุกข์มันเป็นปลายเหตุ มันเป็นปลายเหตุเพราะว่าอารมณ์
ความรู้สึก เรานึกคิดขึ้นมา มันก็เป็นความทุกข์ ความทุกข์นะ มันมีเหตุมีที่มาที่ไป เวลาเมื่อเหตุมี
ที่มาที่ไป เพราะเราขัดสน เราขาดตกบกพร่อง มันถึงเป็นความทุกข์ ความทุกข์ไป นี่พูดถึงว่า
ความคิดความเห็นทางวิทยาศาสตร์ ความคิดความเห็นทางโลกไป

แต่ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเป็นสักจะเป็นความจริง ภายนอก
ภายใน แล้วเป็นภายในเป็นความทุกข์ ความทุกข์มันมาจากไหน ทุกข์ควรกำหนดไป แต่เราไม่
เคยเห็นความทุกข์ของเราไป สิ่งที่เรารำพันรำพึงว่าสิ่งที่ เป็นความทุกข์ ความทุกข์ ความทุกข์นี้
เป็นเพราะเราไม่ได้สมความปรารถนา ความทุกข์นี้เพราะเราผิดหวัง เป็นความทุกข์ ความทุกข์
ไป แต่ถ้าเป็นสักจะเป็นความจริงนะ ทุกข์ควรกำหนด เพราะเราไม่เห็นความจริงว่าทุกข์มันเป็น
อย่างไรไป ทุกข์มันเป็นสิ่งที่ทนอยู่ไม่ได้ ทุกข์สิ่งที่เราไปยึดไปมั่นกับมัน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ละที่สมุทัย ตัณหาความทะยานอยาก ออยาก
ได้ ออยากดี ออยากเป็น นั่นนะคือละตรงนั้น

ถ้าละตรงนั้น ละตรงนั้นคนไม่เห็นตรงนั้นไง คนไม่เห็นตรงนั้นมันถึงต้องมีการอนุப்புพิก
ธา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่า การ ให้เขา รู้จักเสียสละๆ คนเราถ้าไม่รู้จัก
ตัวเอง มันมองแต่คนอื่นทั้งสิ้น ความผิดพลาดของคนอื่นทุกๆ คนเห็นได้หมด แต่ความผิดพลาด
ของเรา เราไม่รู้ไม่เห็นไง ถ้าไม่รู้ไม่เห็นขึ้นมา ต้องมีศรัทธามีความเชื่อของเรา มีศรัทธาความเชื่อ
ของเรา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ กราบธรรมเพราะอะไร

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม ตรัสรู้ธรรมด้วยหัวใจของ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เวลาออกประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ๖ ปี กระเสือก
กระสน พยายามค้นคว้า พยายามแสวงหา มันไม่ได้สักจะความจริงมาสักที

แต่เวลาได้สักจะความจริงขึ้นมาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใน
อริยสัจ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ เวลามันดับทุกข์ไป ดับทุกข์สิ้น
ไปแล้ว เห็นใหม่ มันมีแต่วิมุตติสุข วิมุตติสุข สัจธรรมอันนั้นมันเกิดที่ไหน มันเกิดบน
หัวใจนะ

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เพราะมันมีวิชา มี
ความไม่รู้ในตัวของมันเอง ความไม่รู้ในตัวของมันเอง ทั้งๆ ที่เราทำบุญกุศลนะ ใครทำบาป
ทำบุญขนาดไหน กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน กรรมมี
อำนาจเหนือกว่าไง เหนือกว่าหัวใจดวงนั้นไง ถ้ามีหัวใจดวงนั้น เห็นใหม่ แล้วเราไม่รู้เท่าทันตัว
เราเอง มีกรรมอันนั้นมันก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไง

แต่ด้วยบุญด้วยกุศลเราได้มาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา
เวลาเกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาคืออะไร พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานไง องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระโพธิสัตว์ เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวลาบารมีเต็มแล้ว
มาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เวลาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะแล้ว ท่านเห็นนะ คนเกิด คนแก่ คน
เจ็บ คนตาย มันต้องมีฝั่งตรงข้ามที่ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย

ถ้าไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย การแสวงหาอันนั้น เวลามันทุกข์มันยากขึ้นมา ความชรา
คร่ำคร่า มันไม่แก่ได้ตรงไหน มันแก่ของมันโดยธรรมชาติของมัน แต่มันแก่โดยธรรมชาติของมัน

ถ้าเรามาแก้ไขที่ปฏิสนธิจิตนี้ แก้ที่จิตนี้แล้ว ความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตายมันก็เป็นเรื่องธรรมดาของมัน มันเป็นเรื่องธรรมดา มันเป็นเรื่องธรรมดาต่อเมื่อที่เราแก้ไขที่หัวใจของเรานี้ได้แล้ว ที่หัวใจที่มันทุกข์มันยากอยู่นี้

หัวใจนี้มันทุกข์มันยากมันแบกรับภาระไว้มหาศาล เวลาไปกว้านพินกว้านไฟเอามาเผาตัวเอง สิ่งนั้นว่ามันเป็นความจำเป็น มันเป็นที่ของเรา มันเป็นที่ หน้าที่ แต่หน้าที่ของหัวใจล่ะ เราทิ้งขว้างหัวใจของเราไปนะ เราทิ้งขว้างหัวใจของเราไป แล้วเราก็อำนาจหน้าที่ เพราะเรามองไม่เห็น เราไม่รู้จักมันไง แต่เรารู้หน้าที่ของความเป็นมนุษย์นี่ไง ความเป็นมนุษย์ที่แสวงหา แสวงหา มันความเป็นมนุษย์เราก็อำนาจของเราใช้ใหม่ ใช้! นี่คือปัจจัยเครื่องอาศัย

เวลาพระบวช เห็นใหม่ มีบริวาร ๘ บริวาร ๘ มีอาหาร มีสถานที่อยู่อาศัย นั้นนะบริวาร ๘ บริวาร ๘ เพราะสิ่งมีชีวิตมันต้องมีอาหาร สิ่งชีวิตต้องมีการดำรงชีพ การดำรงชีพของมัน เราก็ดำรงชีพของเราไง ถ้ามีอำนาจวาสนาขึ้นมา คนที่มีอำนาจวาสนาเกิดมา เราประสบความสำเร็จในชีวิตต่างๆ ก็แล้วแต่ สิ่งนั้นเป็นสมบัติสาธารณะ เป็นสมบัติของประจำโลก สมบัติของโลก ข้าวของเงินทองอยู่กับโลกนี้มันไปกับเราไม่ได้ แต่สิ่งที่จะไปกับเราได้คือความดี ความชั่ว สิ่งที่จะไปกับเราได้คือผลของคุณงามความดีของเรา ถ้าคุณงามความดี เราถึงแสวงหากันนี่ไง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงได้สอน ทาน ศีล ภาวนา ทาน ศีล ภาวนา หากว่าทำทาน ศีล ภาวนา คนที่มีจิตใจเข้มแข็งแก่กล้าขึ้นมาสามารถเสียสละได้ คนที่มีจิตใจที่อ่อนแอเสียสละไม่ได้ มันยึดมันมั่นของมัน ว่าของเรา ของเรา ของเรา มันเสียสละไปไม่ได้ ถ้าเสียสละไปได้ขึ้นมา เห็นใหม่ จิตใจมันก็อ่อนแอของมัน เห็นใหม่ ถึงต้องฝึกหัด ฝึกหัดของเรา ถ้าฝึกหัดของเรา ถ้าเราทำได้ จิตใจคนที่ยิ่งใหญ่ มันเสียสละได้มากน้อยขนาดไหน มันเสียสละออกไป สิ่งนั้นเป็นประโยชน์ ประโยชน์กับใจดวงนั้น เสียสละ เห็นใหม่

การเสียสละมันไม่ต้องเสียสละแต่วัตถุข้าวของเงินทอง มันเสียสละ ให้ธรรมเป็นทาน ให้ธรรมเป็นทาน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจักร นั้นนะธรรมทาน ธรรมทานขึ้นมา พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม สัจจะความจริง

นี่ก็เหมือนกัน ทางวิชาการเราสั่งสอน อบรมสั่งสอน ให้เขามีสติ ให้เขามีปัญญา ให้เขามี
ความรู้ของเขา ให้เขาสามารถดำรงชีพของเขา อันนี้ก็เป็นบุญ แล้วบุญที่ยิ่งใหญ่ด้วย บุญที่เขา
เลี้ยงตัวเขาได้ด้วย บุญเพื่อสังคมที่ร่วมเย็นเป็นสุขด้วย อันนี้เป็นว่าการให้ทาน การให้ทานใด การ
ให้ทาน การเสียสละของเรา การกระทำของเรา ทำคุณงามความดีของเรา เพื่อหัวใจของเราไป

ถ้าเป็นความจริง สัมมาทิฏฐิ สัมมาทิฏฐิคือหัวใจที่มันดีงาม สัมมาทิฏฐิมันเห็นสิ่ง
ถูกต้องดีงามทั้งสิ้น คนเราเกิดมาปรารถนาความสุข เกลียดความทุกข์ ถ้าปรารถนาความสุข
ความสุขมีมากน้อยขนาดไหน ความสุขของโลก กามคุณ ๕ สิ่งที่ได้มา ในศีล ๕ สมบูรณ์แบบ
ของมัน แต่คนที่มีจิตใจที่ประพฤติพรหมจรรย์ ถือศีล ๘ แล้ว ศีลยังมีมากมายมหาศาล ไม่กิน
ข้าวเย็น ไม่กินข้าวมันก็ตัดทอนไปแล้ว เห็นไหม

เวลามาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระฉันมือเดียว เวลาฉันมือเดียวแล้ว การประพฤติปฏิบัติ
ขึ้นมาแล้ว จิตมันยังสงบไม่ได้ เขาอดนอนผ่อนอาหาร สิ่งที่ว่ามันเป็นประโยชน์ สิ่งที่ว่า
ความสุข ความสุขของโลกของเขา ถ้าคนเราไม่รู้จักจับจ่ายใช้สอย มันก็เป็นโทษกับมันไป เวลา
เราเสียสละ เสียสละเพราะจิตใจมันเข้มแข็งแล้วมันเห็นหัวใจของเราไป ธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ ทับ
จิต ธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ ทับจิต

ความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของเรา สัญญาอารมณ์ที่เรายึดมั่นถือมั่น มันทับหัวใจของเรา มันทับ
หัวใจของเรา ย้ำคิดย้ำทำ ย้ำคิดย้ำทำไง ถ้ามันรู้จักเสียสละทาน เสียสละทาน เห็นไหม ความ
ตระหนี่ถี่เหนียวต่างๆ ขึ้นมามันกดทับหัวใจของเรา มันตกทุกข์ได้ยาก ของเราแม้แต่เล็กแต่น้อย
ถ้ามันขาดตกบกพร่องไป เสียใจ เสียใจ เสียใจ แต่ถ้าคนจิตใจที่ยิ่งใหญ่นะ เขาเสียสละของเขา
แล้ว เขามีบุญกุศลของเขา

ไฉนนี่ก็เหมือนกัน เวลาธาตุขันธ์ทับจิต ธาตุขันธ์ทับจิต ความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดที่เรายึดมั่นถือมั่น
มันทับหัวใจของเรา มันทับหัวใจของเรา แล้วเราไม่รู้ละ นี่ใจดูจิต ดูจิต มันก็ดูที่อารมณ์นั้นนะ
มันเห็นจิตของมันหรือ ถ้ามันเห็นจิตมันจะรู้เลย จิตส่งออก จิตส่งออกนอกเป็นอย่างไร ถ้าเห็น
จิต เห็นจิตของตนนะ ทำสมาธิมันยังทำไม่ได้ ทำไม่เป็นอยู่นั้นไง มันอยู่ที่สัญญาอารมณ์คือเงา

เงาคืออะไร เงาคือคนเกิดมา คนเกิดมามีกายกับใจ มีธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ โดยบุญกุศล
โดยความเกิดเป็นมนุษย์ไป มันมีของมันอยู่แล้ว มันเป็นธรรมชาติของความเป็นมนุษย์

ธรรมชาติความเป็นมนุษย์มันก็มีอารมณ์ความรู้สึก ความรู้สึกเป็นจิตหรือ เราก็ติดตรงนั้นไป แล้วก็ดูแต่อารมณ์นั้นไป แล้วก็ดูจิต ดูจิต ฟังจิต มันเป็นการวิปัสสนิกเอาทั้งสิ้นนะ มันไม่เป็นความจริงหรอก คนที่เขาหัวเราะเยาะด้วย แต่เขาไม่พูด มันพูดไม่ได้ มันพูดไม่ได้เพราะอะไร เพราะความรู้สึกของคน สติปัญญาของคนสูงต่ำแตกต่างกัน

คนที่ปัญญาที่อ่อนแอ ปัญญาที่เชื่อถือง่าย เขาก็ว่าแค่นั้นเป็นการกระทำของเขา แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเรา มันยังอีกไกล คิดเท่าไรก็ไม่รู้ต้องหยุดคิด ความหยุดคิด หยุดคิด หยุดคิดแล้วอยู่กับอะไรละ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกกรรมฐาน ๔๐ ห้องไป การทำความสงบ ๔๐ วิธีการ การทำความสงบ ๔๐ วิธีการเพราะอะไร เพราะคนเกิดมามันสร้างเวรสร้างกรรมมาไม่เหมือนกัน ความรู้สึกของคนไม่เหมือนกัน กรรมที่ทำมาก็ไม่เหมือนกัน ความชอบของคนก็ไม่เหมือนกัน ถึงให้แสงหาด้วย ๔๐ วิธีการ อะไรก็ได้ อะไรก็ได้ขอให้จิตสงบเข้ามา

ถ้าจิตสงบเข้ามา เห็นไหม สิ่งที่ว่าสัญญาอารมณ์มันทับจิต ทับจิตนะ สิ่งที่เราคิดยึดมั่นถือมั่นแล้วเป็นความทุกข์ ความทุกข์ บอกว่า ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ ใจทุกข์ร้อยแปด มันไม่รู้จักทุกข์มันหรอก มันทุกข์โดยสามัญสำนึก ทุกข์โดยสภาวะของความเป็นมนุษย์ ทุกข์โดยกิเลสมันแน่ ทุกข์โดยกิเลสมันเผาลน ก็ทุกข์ ทุกข์ แต่ไม่เห็นทุกข์จริง ถ้าเห็นทุกข์จริงสะอึกเลย

หลวงตาท่านถึงพูดไป คนที่ภาวนาเป็นท่านพูดเป็นคติธรรมนะ กิเลสมันขีรดหัวใจเราแล้วนะ แล้วมันก็ไปแล้วนะ แล้วเราก็มาบ่นกันว่าทุกข์ ทุกข์ กิเลสมันไปแล้วนะ

เหมือนใจรักของ มันลักของไปแล้วนะ เรามาเห็นได้ว่าของเราหายที่หลัง แล้วก็มาเสียใจ เสียใจ ใจมันเอาไปใช้จ่ายใช้สอยสนุกมันอยู่ที่บ้านมันนะ ใจเรายังทุกข์ ทุกข์ ทุกข์ มันไม่เห็นทุกข์ไป ถ้าเห็นทุกข์ตามความเป็นจริงนะ มันสะอึก พอมันสะอึกเข้าไป เพราะอะไร เพราะนี่คือต้นเหตุ ต้นเหตุที่ทำให้เรามีตบอด ต้นเหตุที่ทำให้เรามีตบอด แล้วเราก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วพอเกิดเป็นมนุษย์ ก็สถานะของมนุษย์ก็ไปแย่งชิงสถานะของโลกธรรม ๘ มีลาภ เลื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ ไปแย่งชิงกันที่นูน แล้วแย่งชิงกันอยู่ที่นูน แล้วเป็นอะไร

แต่เวลาเจ้าชายสิทธัตถะจะได้สถาปนาเป็นกษัตริย์แล้วทิ้งเลย “เราต้องเป็นเช่นนี้หรือ เราต้องเกิด แก่ เจ็บ ตายใช่ไหม ถ้าเราเกิด แก่ เจ็บ ตายไปกับเขา เราก็เกิดภพชาติหนึ่ง สูญเปล่าไปชาติหนึ่ง” ท่านเสียดสละอันนั้น แล้วท่านแสวงหาของท่าน เวลาแสวงหาของท่าน ท่านค้นคว้าของท่าน คนที่ในการปฏิบัติเขามีอยู่แล้ว ก็ไปแสวง ไปเรียนไปศึกษากับเขา ศึกษากับเขาด้วยอุคมิภาวะ ด้วยอำนาจวาสนานะ ไม่เชื่อ ไม่เชื่อ ไม่เชื่อ

แม้แต่อุทกดาบส อาฬารดาบส รับประทานเลย เจ้าชายสิทธัตถะได้สมบัติ ๖ สมบัติ ๘ เท่าเรา เป็นอาจารย์สอนได้ อาจารย์ยกย่องสรรเสริญขนาดนั้น เป็นพวกเราหลงหมดแล้วแหละ ถ้าหลงหมดแล้วก็จะไม่เกิดพระพุทธรูปศาสนาหรอก แต่ด้วยอำนาจวาสนาที่ท่านสร้างสมมา ไม่เชื่อ ไม่ใช่ เพราะอะไร เพราะยังสงสัยอยู่ เรายังไม่รู้ว่าเราเกิดอย่างไร แล้วเราตายแล้วจะไปไหน เรายังไม่รู้เลย ได้สมบัติ ๖ สมบัติ ๘ ก็ไม่รู้ เวลาสงบก็สงบเฉยๆ อย่างนั้นนะ แล้วเกิดตายก็ยังไม่เห็นนะ

แต่เวลาท่านมาทำความดีของท่านขึ้นมา ใช้สติปัญญาของท่าน เวลามันเกิดสัจจะความจริงนะ บุญเพนิวาสนาสติปัญญา ระลึกอดีตชาติ ความว่า “ระลึกอดีตชาติ” มันเป็นการยืนยันว่า สิ่งที่คุณเกิดมามีกรรมของมันเป็นมา แต่ละภพแต่ละชาติได้ทำอะไรมา แล้วถ้ามันไม่ถึงที่สุด มันก็จุตูปาตญาณ มีการกระทำคือมีกรรม ถ้ามีกรรมคือมีเหตุ มีเหตุ มีการขับเคลื่อนไป มันก็ต้องไปของมันข้างหน้าตลอดไป นี่ไปรู้ไปเห็น ไปรู้ไปเห็น นี่ใจผลของวิญญูะ ผลของธรรมชาติที่มันแปรปรวนของมัน มันหมุนเวียนของมันโดยธรรมชาติของมัน มันมีของมันอยู่แล้วโดยดั้งเดิมไง

แต่! แต่เราเกิดเป็นคน เราเกิดเป็นมนุษย์ แล้วเรามาศึกษาเล่าเรียน มาศึกษาค้นคว้า ถ้าเราศึกษาค้นคว้า ค้นคว้าในตำรับตำราที่เป็นทฤษฎี ค้นคว้าที่ไหนมันก็เป็นสมบัติของคนอื่น

ถ้าเราค้นคว้า เราต้องค้นคว้าที่ใจของเรา เพราะปฏิสนธิจิต จิตเวียนว่ายตายเกิดในวิญญูะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านเคยเวียนว่ายตายเกิดในวิญญูะ นรกอบเวจีท่านก็เคยหมุนเวียนมาทั้งสิ้น เวลาคนทำคุณงามความดีแล้ว เราไม่ทำอย่างนั้น อบายมุข ดุสึอบายมุขมัน ก็ไปสู่อบายมุขี คีล ๕ ก็บังคับไว้ไม่ให้เข้าไปใกล้ชิดมัน เราจะสร้างแต่คุณงามความดีของเรา

สร้างคุณงามความดีของเรา ทำคุณงามความดีเพื่อความดี ทำความดีเพื่อคุณความดี ทำความดีเพื่อชีวิตนี้ เห็นว่าชีวิตนี้มีคุณค่า เห็นว่าหัวใจที่มีคุณค่า เราพยายามสร้างคุณความดีของเรา ใครจะติเตียน ใครจะติฉินนินทา ใครจะว่าโง่เขลาเบาปัญญา นั่นนะปากกิเลสมันพูด ปากกิเลสมันแข่งขัน

เราทำความดีเพื่อเรา ทำความดีเพื่อเรา ถ้าเรามีอำนาจวาสนา เราทำความดีนั้น ความดีนั้นมันจะส่งผลกับพฤติกรรมของเรา ทำความดีนั้นเพื่อหัวใจของเรา ทำความดีนั้น กลิ่นของศีล กลิ่นของธรรมมันต้องหอมทวนลม แต่คุณงามความดี ความดีคุ่มครองเรา

ผู้ใดปฏิบัติธรรม สมควรแก่ธรรม เขาจะหาของขลังห้อยคอไป เราปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ให้ธรรมะคุ่มครองเราไป พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์คุ่มครองหัวใจของเราไป ฟังธรรมเพื่อขวัญ เพื่อกำลังใจเพื่อหัวใจดวงนี้ไง ถ้าหัวใจดวงนี้ ทำดีต้องได้ดี ได้ดีที่ไหน ได้ดีที่ความรู้สึกของเรา นี่ กาลามสูตรอย่าเชื่อ อย่าเชื่อว่าอาจารย์พูด อย่าเชื่อว่าใครพูดทั้งสิ้น ต้องพิสูจน์จากการกระทำของเรา ถ้าการกระทำ มันสงบจริงๆ แล้วสงบเป็นอย่างไร

อริยสังขมีหนึ่งเดียวเท่านั้นนะ จะทำวิธีการใด ทำอย่างไรก็ได้แล้วแต่ ถ้ามันสงบเข้ามา มันจะรู้สึกจะความจริงของมัน ขิปปากิถุญญาเขาต้องมีมรรค ๘ มีศีล มีสมาธิ มีปัญญาเหมือนกันทั้งสิ้น ผู้ที่ปฏิบัติยากู้อาก ทุกข์เข็ญขนาดไหน เวลามันจะเป็นสังขจะความจริงขึ้นมา มันก็ต้องมีศีล สมาธิ ปัญญาเหมือนกัน อริยสังข ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มรรค ๘ เป็นอันเดียวกัน อันเดียวกัน จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสังขใจ

ถ้าใครจะมาปลิ้นมาปล้อน มรรค ๘ มรรค ๗ มรรค ๖ ว่าของเขา ใ้ฉันี่สังขธรรมปฏิรูป มันคิดของมันเอง คิดของมันเอง สร้างอารมณ์เอง สร้างโลกของตัวเอง แล้วจะบังคับให้คนอื่นนะ เวลามันสร้างโลกขึ้นมาแล้ว นิพพานเป็นอย่างนี้ มันสร้างโลกอีกโลกหนึ่งขึ้นมาไง แล้วมันก็ต้องเป็นอย่างนี้ ต้องเป็นอย่างนี้ เป็นอย่างไร เป็นไปไม่ได้

ปัจจุัตตั้ง สันทิฏฐิโก เวลาศึกษาสังขธรรม สังขธรรมเป็นสังขธรรม ถ้าสังขธรรมเป็นสังขธรรม อันเดียวแล้วนะ สิ่งที่เป็นความจริงๆ ใจ เวลาหลงตาท่านไปแก้พระภิกษุที่ปฏิบัติ มันแก้ มันแก้ มันรู้ที่อยู่ รู้ที่อยู่จิตใจใจของเรามันยังมีอะไร มีความสงสัยอยู่ มันยังมีตะกอนในใจอยู่ แต่มันไป

ไม่ได้ แล้วทำอย่างไร ทำอย่างไร เวลาเรียนนะเก่งนัก เวลาปฏิบัติขึ้นมาไม่รู้ไปหมด เวลาจะไปอย่างไร

แต่คนที่เขาไปแล้ว เขาไปได้ ตะกอนในแก้วน้ำนะ ถ้าตั้งไว้มันก็นอนกัน ขยับบับมันก็พุ่งกระจายตัวของมันแน่นอน ของที่มันมี จะปฏิเสธว่าไม่มีอย่างไร มันก็คือมี มันมีของมันอยู่แล้ว เราขยับความรู้สึกนึกคิด เวลาวันนี้อารมณ์ดีมากเลย คิดดีมากเลย พอคิดไป คิดไป เต็มมันก็คิดทางเลวทรามไปของมันอย่างนั้นนะ มันเป็นของมันอยู่โดยธรรมชาติของมัน แล้วออกอย่างไรล่ะ

สมาธิยังทำไม่เป็น แก้วน้ำยังไม่เห็น ตะกอนก็ไม่รู้จัก แล้วบอกว่ากิเลสมันเป็นนามธรรมไม่รู้จะเห็นมันได้อย่างไร สิ่งที่เป็นนามธรรมไร รู้ได้แต่ตัวหนังสือไร รู้ได้แต่ตำราเนาๆ นั้นไร รู้ได้แต่ตัวเองชี้บอกไร

แต่เวลาหัวใจที่เป็นธรรม เวลาจิตสงบแล้วไร ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เวลามันสว่างมันใสวมันกระจ่างแจ้งในหัวใจ มันมีความสุข มันเบาตัว เบากาย ความเบาตัว เบากาย มันเป็นแขนงหนึ่งในการปฏิบัติเท่านั้นแหละ แต่มันเป็นพื้นฐาน สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน

คนจะทำหน้าที่การงาน เขาทำที่บนหัวใจดวงนี้ เพราะหัวใจดวงนี้ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันเป็นต้นเหตุ แล้วเขาต้องไปแก้ที่ต้นเหตุนั้น ถ้าแก้ที่ต้นเหตุนั้น จนอวิชชา จนความไม่รู้ในใจของมันหมดสิ้นไปมันจะไปไหน

เรารู้ตัวอยู่นะว่าเราขยับไปไหนมันมีแต่ของร้อน เราจะไปไหน เราก็นั่งอยู่โดยปกติของเราสิ เราจะลุกไปทำไม ข้างหน้ามีแต่ไฟมีแต่ไฟทั้งสิ้น ถ้ามันรู้ที่ต้นเหตุ มันเข้าใจของมันแล้วมันจะไปไหน มันไม่ไปไหนมันก็ไปเกิดไป แล้วมันอยู่ไหนล่ะ มันอยู่ในหัวใจของเราวันนี้แหละ

เรานี่ เราเกิดเป็นมนุษย์ ต้นเหตุคือจิตของเราเกิดจากพ่อจากแม่ที่แหละ มีค่าที่สุด มีคุณค่ามากที่สุดคือชีวิตของเรา แล้วชีวิตของเราที่มันยังหลงมันยังไหลอยู่ เพราะมันขาดสติ ขาดการฝึกฝน ธรรมะรู้จักมันทั้งสิ้น แต่ยังไม่ขาดการฝึกฝน ขาดการกระทำ แล้วฝึกฝน ฝึกฝน ไม่ต้องอะไรเลย

หลวงปู่ฝั้นท่านบอก “ลมหายใจทิ้งเปล่าๆ” มนุษย์ต้องมีลมหายใจ ขาดออกซิเจนไม่ได้ แต่ออกซิเจนถ้าจิตมันจับลมณะเป็นอานาปานสติ หายใจแล้วระลึกถึงตามลมหายใจนั้นนะ ลมหายใจมันต้องหายใจเพื่อชีวิตนี้อยู่แล้ว แต่ไม่มีสติปัญญาเอามันเป็นประโยชน์ขึ้นมาจากการประพฤติปฏิบัติ ให้ค้นคว้าหาใจของตน

เพราะใจของตนเกาะลม เกาะลม เกาะลมจนมันปล่อยลม จนมันเป็นตัวของมันเอง ใจของเรามันยื่นขึ้นมาได้ ใจของเรามันเป็นสัจจะขึ้นมาได้ แล้วใจของเราถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน แล้วทำงานมันเกิดขึ้น มันจะเกิดธรรมจักร

เวลาปัญญา ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดขึ้น พุดไม่ถูกหอก แล้วพุดไม่ได้ด้วย แล้วไม่มีในตำราด้วย ตำราเขียนแต่ชื่อมัน ภาวนามยปัญญา แต่เวลามันเกิดขึ้น มันเกิดขึ้นจริง เกิดขึ้นอย่างไร คนไม่รู้พุดไม่ได้ คนไม่เคยเห็นผี บอกผีไม่ได้ คนไม่เคยโดนผีหลอก ฟังแต่ว่า ผีหลอก ผีหลอก แต่ไม่เคยโดนผีหลอก มันไม่รู้ว่าเป็นอย่างไร คนยังไม่เห็นจิตของตน ไม่เกิด ภาวนามยปัญญาขึ้นมา มันก็เหมือนกับคนโดนผีหลอกแต่มันไม่เคยเห็นผี

แต่ถ้ามันเป็นจริงๆ นะ สัจธรรมมันเกิดขึ้น แล้วมันเกิดขึ้นเป็นความจริงในใจของตน มรรค ๔ ผล ๔ แล้วใจที่มันเป็นจริง

วันนี้วันพระ วันพระ วันพระ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสรู้ธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจักร พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม

เรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ สัจจะเป็นที่พึ่ง สัจจะความจริงอันนี้เป็นที่พึ่ง ถ้าเราพึ่งของเรา แล้วเราปฏิบัติของเรา แล้ว ใจของเราเองมันจะเป็นสงฆ์เองไง พุทธะก็พระพุทธเจ้า ถ้าเป็นสังฆะมันก็ใจเราเป็น ถ้าใจเราเป็นขึ้นมา แล้วความทุกข์มันจะอยู่ที่ไหนละ ความทุกข์มันจะเข้ามาไม่ได้เลย ถ้าเรามีสติมีปัญญารักษาหัวใจของเรา นี่ใจพระพุทธศาสนาสอนอย่างนี้ไง

ฟังธรรมเป็นมงคลชีวิต มลคลชีวิต แล้วฟังแล้วกลับไปพิจารณา กลับไปใคร่ครวญของเรา กาลามสูตรอย่าเชื่อ ความเชื่อ การฟังธรรม ฟังธรรม ให้ธรรมเป็นทาน ให้ธรรมเป็นทาน

การฟังธรรม ฟังธรรมเสร็จแล้วเราไปพิจารณาขึ้นมาเพื่อให้เป็นปัญญาของเรา ให้เป็นความคิดของเรา แล้วถ้ามันคิดได้ มันก็จะรักษาใจของมันได้ คนคิดเอง คนทำเอง คนแสวงหาเอง ผู้นั้นจะเป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันติภูมิโก อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เอวัง